

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

**Stretnutie vedenia Národnej banky Slovenska
s predstaviteľmi inštitúcií platobných služieb, lízingových
spoločností a nebankových subjektov v Slovenskej republike**

Bratislava, 10. novembra 2016

Obsah

- 1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore**
- 2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie inštitúcií platobných služieb a nebankových subjektov**

1.

TRENDY A RIZIKA V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

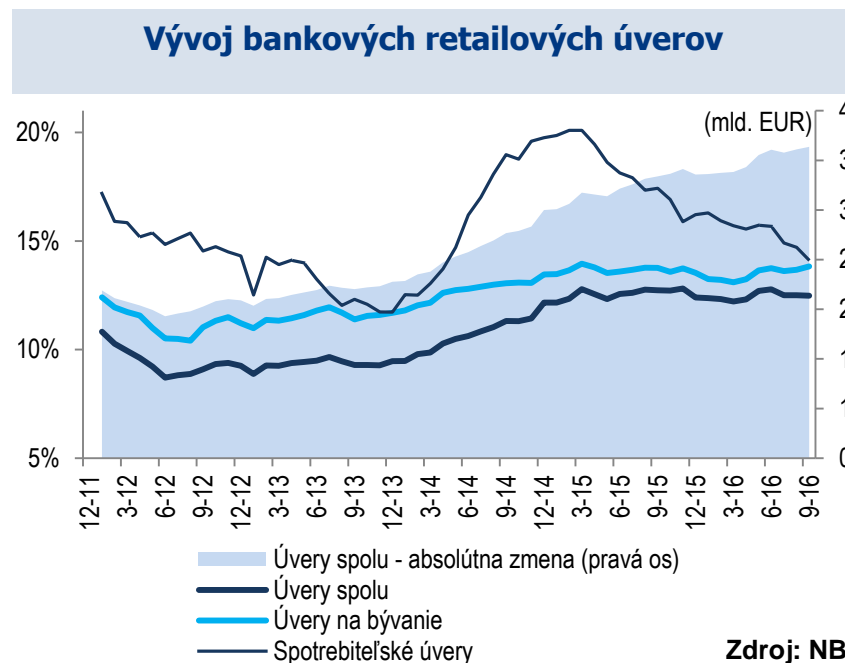
- Trendy bankových spotrebiteľských úverov
- Vývoj kreditnej kvality
- Rast zadlženosti domácností
- Trendy nebankových spotrebiteľských úverov
- Zmeny na trhu spotrebiteľských úverov – simulácia
- Makroprudenciálna politika NBS

Vývoj bankových spotrebiteľských úverov

Tempo rastu spotrebiteľských úverov spomalilo, no naďalej zostáva vysoké

- K septembru 2016 dosiaholo tempo rastu spotrebiteľských úverov 14,1 %
- Napriek spomaleniu je tento rast takmer najvyšší v EÚ
- Priemerné úrokové sadzby dlhodobo klesajú, ich úroveň je stále nad tretím kvartilom eurozóny
- Vplyv menovej politiky ECB na spotrebiteľské úvery je v celej eurozóne len mierny

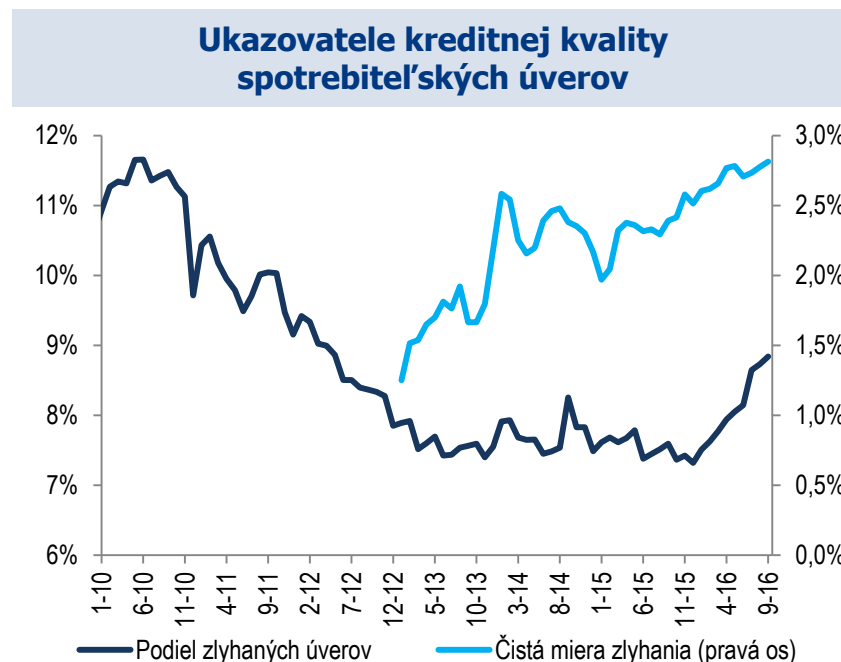

Zdroj: NBS.

Kreditná kvalita spotrebiteľských úverov sa mierne zhoršovala

- Podiel zlyhaných spotrebiteľských úverov začal v priebehu roka 2016 rásť, k septembru 2016 dosiahol takmer 9 %
- Nadalej rástla aj čistá miera zlyhania
- Na kreditnú kvalitu vo všeobecnosti vplyvajú pozitívne znižujúce sa úrokové sadzby aj vývoj nezamestnanosti
- Negatívny vplyv má najmä rastúca zadlženosť obyvateľstva

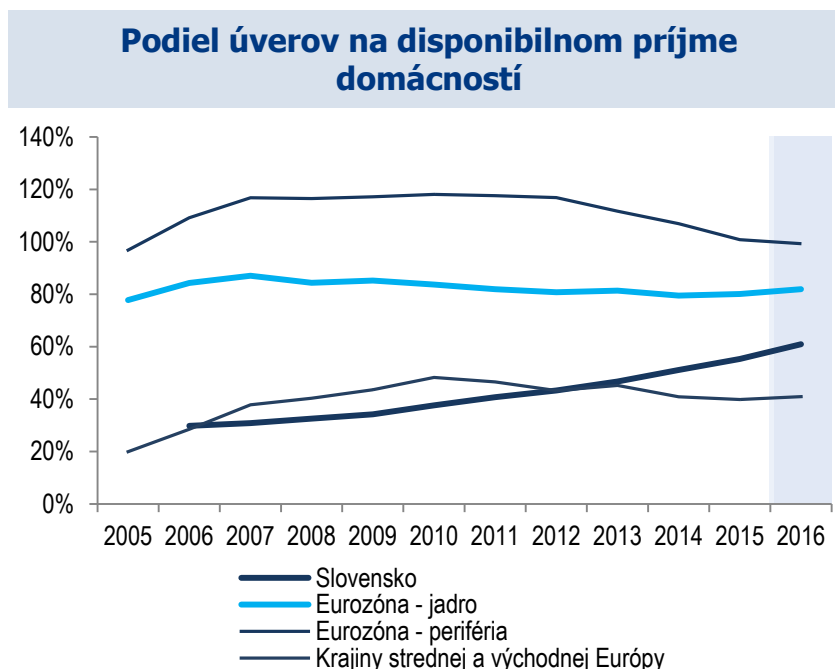

Zdroj: NBS.

Tempo zadlžovania domácností sa nebezpečne zintenzívnilo

- Podiel úverov domácnostiam na ich disponibilnom príjme kontinuálne rástol aj počas roka 2016
- Napriek priblíženiu Slovenska k úrovniam zadlženosti vyspelých krajín eurozóny sa tempo naďalej zrýchľovalo
- V tomto roku sa slovenské domácnosti stanú druhými najzadlženejšími v regióne
- Podiel úspor a dlhov je na Slovensku medzi najhoršími v EÚ, čo znižuje ich zraniteľnosť

Zdroj: Eurostat, ECB.

Objem nebankových spotrebiteľských úverov stagnuje, mení sa jeho štruktúra

- Objem nebankových úverov dlhodobo stagnuje (odhliadnuc od transformácie CETELEM)
- Mení sa štruktúra novej produkcie, poskytujú sa úvery s väčším objemom a dlhšou splatnosťou
 - Podiel úverov nad 6500 € vzrástol za 4 roky zo štvrtiny na polovicu
 - V poslednom roku intenzívne rástol podiel úverov so splatnosťou nad 5 rokov
 - Ubúdali najmä objemovo malé a splatnosťou krátke úvery, stredné kategórie si udržiavali svoje úrovne
- Výška RPMN sa priblížila k bankovému priemeru
 - Pri malých úveroch išlo o jednorazový vplyv zavedenia úrokového šoku v roku 2014
 - Pri stredne veľkých úveroch bol pokles postupný

Zmeny na trhu spotrebiteľských úverov

Simulácia ziskovosti v bankách naznačuje postupné zvyšovanie významu spotrebiteľských úverov, na úkor úverov na nehnuteľnosti

- Výrazný pokles úrokových príjmov z retailových úverov na nehnuteľnosti – dôsledok zmeny v oblasti maximálneho poplatku za predčasné splatenie
- S postupným zvyšovaním významu spotrebiteľských úverov pre ziskovosť bánk sa bude prirodzene zvyšovať aj konkurencia v tomto segmente

Proces implementácie Odporúčania NBS č. 1/2014 do záväznej legislatívy spojený s rozšírením aplikácie na všetkých poskytovateľov úverov pokračuje

Opatrenie o úveroch na bývanie

- Proces: Prebieha vyhodnotenie pripomienok z MPK
- Obsah:
 - Implementácia odporúčaní NBS
 - Limity na ukazovateľ schopnosti splácať na úrovni 5 % (1.3.-30.6.2016), 10 % (2. polrok 2016), 15 % (prvý polrok 2017), 20 % (od 1.7.2017)
 - Dodatočný limit podiel nových úverov s LTV > 80 %: 50 %
 - Dodatočné požiadavky na interný systém oceňovania nehnuteľností
- Účinnosť: 1.1.2017 s výnimkou limitov na ukazovateľ schopnosti splácať, ktoré budú posunuté na 1.3.2017

Spotrebiteľské úvery

- Novela zákona schválená v NR SR a podpísaná prezidentom, účinnosť 1.1.2017
- Na základe novely zákona sa začne pripravovať opatrenie

2.

**AKTUÁLNE ZMENY V OBLASTI
REGULÁCIE INŠTITÚCIÍ
PLATOBNÝCH SLUŽIEB A
NEBANKOVÝCH SUBJEKTOV**

- **Anti-money laundering (AML)**
- **Zákon o úveroch na bývanie a príprava sekundárnej legislatívy**
- **PSD 2 - nová smernica o platobných službách a Novela zákona o spotrebiteľských úveroch**
- **Projekt AnaCredit**

Implementácia smernice EÚ v oblasti prevencie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (4 AMLD) a jej revízia

- Aktuálny stav – prípravné práce návrhu zákona boli ukončené (novelizácia zákona č. 297/2008 Z. z.) v nadväznosti na transpozíciu 4. smernice EÚ v oblasti prevencie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (2015/849/EÚ) – predpokladaný termín zverejnenia návrhu zákona v medzirezortnom pripomienkovom konaní (MPK) je druhá polovica roku 2016, návrh zákona je predmetom diskusie vedenia MV SR.
- Návrh smernice, ktorou sa novelizuje 4 AMLD je aktuálne predmetom rokovaní pracovnej skupiny, ktorá pracuje na jeho úprave. Medzi najaktuálnejšie témy, ktoré sú predmetom diskusii patria najmä tieto tri okruhy:
 - rozšírenie okruhu nových povinných osôb podľa zákona 297/2008 Z.z o poskytovateľov virtuálnych mien a platforiem poskytujúcich virtuálne meny (kto bude dohliadať tie subjekty je otvorenou otázkou)
 - spolupráca (interná aj medzinárodná) finančných spravodajských jednotiek a vzájomná výmena informácií,
 - zavedenie registra alebo systému na evidenciu bankových a plabných účtov, na základe ktorých bude možné identifikovať banku / pobočku zahraničnej banky v ktorej má osoba účet (členské štáty boli oslovené formou dotazníka s cieľom namapovať aké sú existujúce registre a aké sú názory krajín na obsah registra).

Príprava sekundárnej legislatívy - návrh opatrenia NBS o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie

- Ciele navrhovaného opatrenia možno vnímať v dvoch rovinách. Prvou rovinou je oblasť finančnej stability. Druhou rovinou je oblasť ochrany finančného spotrebiteľa.
- Východiská pri tvorbe návrhu opatrenia - zákon o úveroch na bývanie, odporúčanie NBS č. 1/2014 zo 7. októbra 2014 v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov, právne akty a odporúčania Európskej únie a aplikačná prax.
- Obsah návrhu opatrenia - zvažuje sa upraviť ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie, navýšenie úrokovej sadzby, požiadavky na predkladanie dokladov a overovanie príjmov spotrebiteľa, limit na lehotu splatnosti úveru, limit pre ukazovateľ zabezpečenia úveru na bývanie, podmienky oceňovania založenej nehnuteľnosti určenej na bývanie a pod.
- Aktuálny stav:
 - k návrhu bolo ukončené medzirezortné pripomienkové konanie a prebieha vyhodnocovanie vnesených pripomienok,
 - navrhovaná účinnosť opatrenia **1. januára 2017 (okrem ustanovení vyžadujúcich si technickú a organizačnú pripravenosť)**.

▪ **PSD 2 – nová smernica o platobných službách**

- Dňa 24. decembra 2015 bola publikovaná v Úradnom vestníku EÚ smernica (č. 2015/2366/EÚ) o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES.
- Pracovná skupina na transpozíciu smernice PSD2 do zákona o platobných službách – bola zriadená zo zástupcov gestora a spolugestora (MF SR a NBS) k novelizácii zákona o platobných službách. Pracovná skupina aktuálne analyzuje ustanovenia zákona o platobných službách, ktoré budú v dôsledku jej transpozície pozmenené (nie je zrejmé, či pôjde o nový zákon alebo o novelu zákona o platobných službách).

▪ **Novela zákona o spotrebiteľských úveroch – dňa 12. októbra 2016 schválená na rokovaní NR SR**

- novela zákona o spotrebiteľských úveroch v nadväznosti na obozretné poskytovanie spotrebiteľských úverov

- Nariadenie ECB z 18. mája 2016 o zbere podrobných údajov o úveroch a kreditnom riziku (ECB/2016/13) oficiálne zahájilo realizáciu európskeho projektu AnaCredit (úvery právnickým osobám prevyšujúce 25 000 EUR)
- Cieľ - poskytnúť v spojení s inými štatistickými rámcami na zber podrobných informácií analytický pohľad na kreditné riziko spravodajských jednotiek bez ohľadu na finančný nástroj, typ expozície alebo účtovnú klasifikáciu na základe harmonizovaného súboru informácií.
- NBS pripravila dňa 2.6.2016 pre zástupcov bánk úvodné informačné stretnutie k podrobnostiam projektu.
- SBA v spolupráci s NBS zriadila pracovnú skupinu s komerčnými bankami pre národný projekt AnaCredit.
- Všetky KB delegovali kontaktné osoby pre účely projektu.
- NBS zdriadila e-mail adresu: anacredit@nbs.sk
- ECB pripravuje ďalšiu detailnú dokumentáciu určenú komerčným bankám „AnaCredit Reporting Manual“, ktorej vydanie sa očakáva ku koncu roka 2016.
- Technické zabezpečenie projektu AnaCredit bude zabezpečovať nová verzia IS RBUZ doplnená AnaCredit funkcionalitou.
- Rozšíri si rozsah zberaných atribútov.

Ďakujeme za pozornost'